



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/17/2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

131/2019. (IV. 4.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2019. január 11-én postai úton előterjesztett **panaszát** a 2019. április 4-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

átteszi

az intézkedést fogantató szerv – M. Rendörkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2019. január 11-én postai úton terjesztett elő panaszt a vele szemben 2018. december 25-én fogantatott rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2018. december 25-én frissen műtött feleségét (22-én műtötték kettős bokatorés miatt) szállította haza a * Megyei Kórházból. A lába fekvőgipszben volt, orvosa tanácsa szerint mielőbb ágyba kellett kerülnie a vérrögződés veszélye miatt.

Útközben a panaszos után szegődött egy személygépkocsi, amelyre menet közben kitétték a „kék fényt”. A panaszos megállt. Odament hozzá az egyik rendőr, akit a panaszos üdvözölt: „Békés, áldott karácsonyt kívánok!”. Erre a válasz az volt, hogy „Mi van? Gépjármű-ellenőrzés!”. A panaszos átadta a papírokat és megkérdezte, hogy spontán ellenőrzés, vagy elkövetett valamit? A rendőr válaszolt, hogy záróvonal-átlépés, irányjelző nélkül.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Ezt követően a következő párbeszédes írja le a panaszos.

P.: Húha, attól tartok megjött a Jézuska, egyenesen a rendőrségről.

R.: Mit beszél maga? Szálljon ki a kocsiból. (A panaszos kiszállt.) Hogy beszél maga a rendőrrel?

P.: Egy kérésem van, a papírok maguknál vannak, hadd vigyem haza a nejemet, aztán visszajövök, vagy jöjjenek velem, csak két kilométer, aztán nyugodtan intézkedhetnek.

R.: Szó sem lehet róla.

P.: Fázik a lába, fáj is, és rájött a hasmenés, baj lehet. (Ezt a panaszos kicsit hangosabban mondta.)

R.: Ne kiabáljon, ezért előállítjuk.

A rendőrök megbilincseltek a panaszoszt, aki hagyta magát, majd betuszkolták az autójukba, és bevitték a városi kapitányságra. A panaszos nejét ott hagyták az úton, lehúzott ablakkal karácsonykor, annyit „röföntet” neki egyikük, hogy kapcsolja be az elakadásjelzőt. Szerencsére a kocsis kulcs a zárban maradt, így a kihangosító összekapcsolódott a telefonjával (ami a hátsó ülésen volt, így nem érhetette el). Így tudott barátoktól segítséget kérni.

A panaszosnak ilyen garázda, kíméletlen rendőri intézkedésben nem volt része még a kommunizmusban sem, pedig az eddigi élete felét abban élte le.

Amit véleménye szerint elkövettek ellene: a személyi szabadsága megsértése, indokolatlan kényszerítő eszköz használat, segítségnyújtás megtagadása.

Az intézkedő rendőrök egyikét T. T.-nak hívták, a másikon csak egy hosszú szám volt.

2) A panaszos csatolta az igazolást a rendőrségi előállítás időtartalmáról, melyet a Testület a következő fejezetben ismertet.

3) A panaszos csatolta felesége 2018. december 25-ei zárójelentését, melynek releváns tartalma az alábbi.

Az orvos szigorú polcolást és terhelési tilalmat ír elő.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatóak meg.

1) Dr. B. F. r. ezredes 2019. február 12-én készült átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

A panaszbeadványban megjelölt intézkedés 2018. december 25-én 11 órakor történt. A rendőröket a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) alapján intézkedési kötelezettség terhelte, melyre azért került sor, mert a panaszos több közlekedési szabálysértést is elkövetett, ezért az Rtv. 44.§ (1) bekezdése szerint közlekedésrendészeti ellenőrzés keretében vele szemben intézkedést kezdeményeztek.

Az intézkedés alapja az volt, hogy a járőrök 2018. december 25-én 11 órakor M. település, B. téren haladtak, amikor észlelték, hogy a panaszos által vezetett személygépkocsi sávváltás közben a záróvonalat átlépte. A rendőrök a jármű után indultak, haladásuk közben látták, hogy a vezető újabb szabálysértést követ el, irányjelző nélkül váltott sávot. Ezt követően a gépkocsit a V. M. utcában állították meg és a jármű vezetőjével szemben intézkedést kezdeményeztek.

A jelentések szerint a rendőrökkel a panaszos annyit közölt, hogy a jármű jobb első ülésén utazó feleségének el van törve a lába, be van gipszelve, minél rövidebb időn belül haza szeretne érní. A panaszos ennél több információt nem közölt a felesége állapotáról, így az esetleges egészségkárosodás kockázatáról sem.

A jelentésekből megállapítható, hogy a panaszos előállításakor a felesége a gépjárműben maradt. A rendőrök az előállítás megkezdését megelőzően szóban tájékoztatták a feleséget, hogy férjét előállítják, kérdésükre a feleség elmondta, hogy a jármű elszállításáról gondoskodik, értesíti egy ismerőst, aki őt is és a járművet is hazaszállítja.

A rendőrök a fent leírt közúti közlekedési szabálysértések elkövetését észlelve a jármű vezetőjét megállították, az Rtv. 13. és 44. §-a, valamint a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 9. § (1) bekezdése alapján.

A jelentésekből megállapítható, hogy az 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól (továbbiakban: Kresz) 29.§ (2) bekezdésébe ütköző irányváltoztatással, valamint a 18.§ (1) bekezdésébe ütköző záróvonal átlépésével kapcsolatos szabályt sértett, amellyel megvalósította a 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről (továbbiakban: Szabálysértési törvény) 224.§ (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését.

A megállítást követően az Rtv. 29.§-a alapján a panaszost – személyazonosságának megállapítása céljából – igazoltatták, melynek során okmányait csak többszöri felszólítást követően adta át, miközben folyamatosan arrogánsan, emelt hangon beszélt, ordibált, a rendőrök utasításait nem követte. A rendőrök ezt követően a panaszost legalább két alkalommal felszólították, hogy szálljon ki a gépjárműből, aminek csak a második felszólítást követően tett eleget. Ezután felszólították arra is, hogy a kiabálást fejezze be, aminek nem volt hajlandó eleget tenni, továbbkiabált.

Az Rtv. 19.§ (1) bekezdése szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek mindenki köteles magát alávetni és a rendőr utasításainak engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A (2) bekezdés szerint a rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A rendőrök ezután figyelmeztették a panaszost, hogy ha nem fejezi be a kiabálást, a szabálysértés továbbfolytatása miatt elő fogják állítani. A panaszos a rendőri utasításnak nem tett eleget, változatlanul ordított, ezért közölték vele, hogy megbilincselik és előállítják, valamint utasították, hogy kezeit tegye hátra. A panaszos a rendőr utasításait nem követte, ezért testi kényszer alkalmazásával vele szemben bilincset alkalmaztak.

Az előállítás kilátásba helyezését a panaszos által elkövetett Szabálysértési törvény 195.§-ába ütköző csendháborítás szabálysértés elkövetése alapozta meg, mivel a panaszos a rendőrök többszöri felszólítására nem fejezte be a kiabálást, nem működött együtt. Ennek következtében az Rtv. 33.§ (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján – a szabálysértés továbbfolytatása miatt –

előállították. Az előállítás végrehajtása és a panaszos ellenszegülésének megtörése érdekében, az Rtv. 47.§-a alapján testi kényszert, valamint a 48.§ d) pontja alapján bilincset alkalmaztak.

A rendőrök nyilatkozatuk szerint közölték a panaszossal a megállítás és a rendőri intézkedés okát, azt, hogy közúti közlekedési szabálysértést követett el.

A panaszos az intézkedés teljes időtartama alatt arrogánsan, idegesen viselkedett, hangneme lekezelő volt, emelt hangon, kiabálva kommunikált, már a megállítását is megkérdőjelezte, nem volt együttműködő.

A bilincselésre a panaszos további ellenszegülésének megtörése érdekében került sor. A rendőrök közölték a panaszossal az előállítás tényét, miután a szabálysértést többszöri felszólítás ellenére nem fejezte be, melyre a panaszos azt válaszolta, hogy ő nem megy sehova. Ez a kijelentés és a panaszos magatartása, annak passzív ellenszegülést tanúsító volta, illetve az, hogy a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtotta végre, de tevőleges ellenszegülést nem tanúsított [Szolgálati Szabályzat 39.§ (2) bekezdés a) pontja] megalapozta a bilincs alkalmazását.

A bilincs alkalmazásának ideje 2018. december 25-én 11 órától 11 óra 25 percig tartott, amely sérülést nem okozott.

A panaszost az Rtv. 33.§ (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján előállították a M. Rendőrkapitányságra.

A panaszos előállítása 25 percig (11 órától 11 óra 25 percig) tartott. A kapitányságra történő beérkezést követően a panaszost a szolgálatirányító parancsnok meghallgatta, majd szabadon bocsátása megtörtént.

2) J. M. r. őrmester 2019. január 31-ei jelentésében az alábbiakat rögzítette.

A panaszost közúti ellenőrzés alá vonták, mert gépjárművével közlekedési szabálysértéseket (záróvonalon áthajtás, irányjelzés elmulasztása) követett el.

Az intézkedést napszaknak megfelelő köszönéssel, tisztelgéssel kezdték meg, amelyre a panaszos kellemes karácsonyi ünnepeket kívánva reagált, valamint a rendőr kollégája is kellemes ünnepeket kívánt neki, így kezdték meg az intézkedést. Ezt követően az adatok ellenőrzése céljából elkérték a panaszostól a vezetői engedélyét. Közölték vele a megállítás okát, amire a panaszos már emelt hangon, arrogánsan közölte, hogy „Miért állítanak meg ilyenkor karácsonykor, mit képzelnek maguk, nincs jobb dolguk ennél?“, majd többszöri felszólításra, folyamatos ordibálás közepette átadta az okmányait.

A panaszossal közölte a rendőr, hogy irányjelzés elmulasztása, valamint záróvonalon áthajtás szabálysértések elkövetése miatt vonta intézkedés alá. A panaszos a szabálysértéseket csak részben ismerte el, emelt hangon kikérte magának, hogy ilyenekkel vádolják. Ezt követően a rendőrök mindketten figyelmeztették, hogy az arrogáns magatartást fejezze be, amelyre emelt hangon tovább sérelmezte a rendőri intézkedést, folyamatosan ordibált, többször hangoztatta, hogy nagyon ideges, és emelt hangon megemlítette, hogy a feleségének, aki a jármű jobb első ülésén utazott, be van gipszelve a lába, mihamarabb haza szeretne vele élni. A rendőr kihangsúlyozta, hogy a panaszos a felesége esetleges egészségkárosodását – amennyiben elhúzódik az intézkedés – nem helyezte kilátásba, mindössze annyit mondott, hogy el van törve a lába, be van gipszelve, és sietne vele haza, mert ideges.

A panaszos arról nem tájékoztatta a rendőröket, hogy fekvő, vagy járó gipsz van a feleségén, de mivel az első ülésen utazott, nem volt okuk feltételezni, hogy mozgásképtelen a hölgy, és ilyesmit ő sem hozott a rendőr tudomására. A rendőr közölte a panaszossal, hogy teljes mértékben megérti, azonban ez nem jogosítja fel, hogy az intézkedő rendőrökkel emelt hangon, ordibálva, munkájuk végzését sérelmezve, arrogáns stílusban beszéljen. Ezt követően a panaszos továbbra sem volt hajlandó magatartásán változtatni, ezért közölte vele a rendőr, hogy magatartásával elkövette a csendháborítás szabálysértést, valamint utasította, hogy szálljon ki a járművéből, amelynek nem volt hajlandó eleget tenni. Ekkor ismét felszólította a rendőr, hogy szálljon ki a járműből. Ekkor a panaszos már eleget tett az utasításnak, üvöltözve, zsebre dugott kézzel kiszállt, azt ordította, hogy „Tessék, itt vagyok, kiszálltam!”. Ezt követően felszólította a rendőr, hogy kezét vegye ki a zsebéből, mivel rendőri intézkedés alatt áll. Az intézkedés alá vont személy az intézkedés közben nem teheti zsebre a kezét, mivel az intézkedéstechnikai okokból nem elfogadott, veszélyeztetheti az intézkedés eredményes lefolytatását.

Erre a panaszos újból hangos ordibálásba kezdett, a rendőri utasításnak nem volt hajlandó eleget tenni, amikor ismét figyelmeztették, hogy az ordibálást fejezze be, ellenkező esetben csendháborítás szabálysértésének továbbfolytatása miatt elő fogják állítani a M. Rendőrkapitányságra. Ekkor változatlanul ordított, arrogáns magatartást tanúsított, többszöri rendőri felszólításoknak nem volt hajlandó eleget tenni. Ebből, valamint a panaszos által tett megjegyzésekből („Jól van, hagyjanak már békén, én aztán nem megyek sehova.”) egyértelműen következtetni lehetett, hogy nem hajlandó magát az intézkedésnek alávetni. Ezek miatt a rendőr utasította, hogy kezeit tegye hátra, bilincset fog alkalmazni, mert elő fogja állítani. Ennek a panaszos nem tett eleget, ezért ismét közölték vele, hogy elő fogják állítani a rendőrkapitányságra, kezét tegye hátra, bilincset fognak alkalmazni. A panaszos ennek sem volt hajlandó eleget tenni, ezért testi kényszer alkalmazásával a másik rendőr segítségével a kezeit hátraszorította, majd ellenszegülésének megtörése érdekében hátrabilincselte, ezután ruházatát átvizsgálta.

A bilincs az Rtv. 48.§ (d) pontja alapján, az ellenszegülés megtörése érdekében került alkalmazásra az adott napon körülbelül 11 óra 05 perctől 11 óra 25 percig. A testi kényszer az Rtv. 47.§-a alapján került alkalmazásra.

Az intézkedés alatt az ellenőrzött gépjárműben a panaszos felesége utazott még a jobb első ülésen, akit – miután a panaszost beültették a szolgálati gépjárműbe, és a másik rendőr már őrizte – tájékoztatta, hogy a férjét elő fogják állítani. Amikor a rendőr odaért a hölgyhöz, akkor már a járműben ülve, éppen kihangosítva telefonált valakivel, akivel éppen vonalban volt. A panaszos feleségét tájékoztatta, hogy a panaszost csendháborítás szabálysértésének továbbfolytatása miatt elő fogják állítani a rendőrkapitányságra, amit ő megértett. A hölgy kérdésre elmondta, hogy ő nem tudja hazaszállítani a járművet, azonban gondoskodik annak elszállításáról, telefonon hívja egyik ismerősét, aki rövidesen érkezni fog. Közölte vele a rendőr, hogy ugyan a gépjármű forgalmi akadályt nem képez, de az elakadásjelzőt célszerű bekapcsolni.

Ezek után a TIK-kel, valamint a szolgálatirányító parancsnokkal történő egyeztetést követően a panaszost előállították a rendőrkapitányságra csendháborítás szabálysértésének továbbfolytatása miatt.

A panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33.§ (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata volt, mely szerint a szabálysértést továbbfolytató személy előállítása indokolt volt.

Az előállítás során a szolgálati gépjárműben a panaszos folyamatosan emelt hangon, arrogánsan beszélt a rendőrökkel, többször hangoztatta, hogy a rendőrök apja lehetne, valamint sértő megjegyzéseket tett a rendőrök munkájának végzésével kapcsolatban, többször utalt rá, hogy neki

komoly kapcsolata van a rendőrségen belül. Az intézkedés során a panaszosnak sérülése nem keletkezett.

A kapitányságra való beérkezést követően a szolgálatirányító parancsnok az előállított személyt szóban meghallgatta, majd a bilincs eltávolítását követően sérülés- és panaszmentesen általa szabadításra került.

3) T. T. c. r. törzsőrmester 2019. január 31-ei jelentésének csupán az eddigiekhez képest kiegészítő információt tartalmazó részeit ismerteti a Testület, mivel tartalmában nagyrészt megegyezik a járőrtársa által tett jelentéssel.

A rendőr kifejezetten tagadta, hogy bármelyikük olyan megjegyzést tett volna, hogy „Mi van? Mit beszél maga? Hogy beszél maga a rendőrrel?”.

A panaszos többször hangoztatta, hogy nagyon ideges és emelt hangnemben megemlítette, hogy feleségének, aki a jármű jobb első ülésén utazott – a lábát a földre lógatva – be van gipszelve a lába, ezért minél hamarabb haza akar vele érni karácsony alkalmával, nem pedig rendőri intézkedés alatt állni.

A panaszossal közölték, hogy teljes mértékben megértik, hogy haza szeretne érni, azonban ez nem indok arra, hogy ordibáljon velük, valamint ha hajlandó lenne az okmányait minél hamarabb a rendőrök részére átadni, hogy az adatait és az iratokat le tudják ellenőrizni, illetve az adatait rögzíteni tudják, akkor a rendőri intézkedés csak pár percet venne igénybe.

A panaszos nem tett arról semmilyen kijelentést, hogy a felesége milyen egészségügyi állapotban van, és arról sem, hogy a rendőri intézkedés miatt valamilyen egészségkárosodás érhetné a hölgyet, csak azt mondta, hogy el van törve a lába. A rendőr megjegyezte, hogy tisztában van vele, hogy nem orvos, azonban tapasztalata szerint lábtörés esetén a további szövődmények kialakulását úgy lehet megelőzni, hogy az eltört lábat nem lógatjuk, hanem felpolcolva, egyenesen tartjuk. Ennek ellenére a hölgy nem a hátsó ülésen ült, a begipszelt lábát az ülésen felpolcolva tartva, hanem a jobb első ülésen, a lábát lógatva. A panaszos nem tájékoztatta őket, hogy a felesége milyen beavatkozáson esett át, illetve arról sem, hogy mihamarabb ágyba kell kerülnie, valamint az esetleges szövődmények kialakulásáról sem. Így a rendőrök abban a tudatban voltak, hogy a hölgynek már járógipsze van és további szövődmények nem alakulhatnak ki, ha a lábát már lógathatja. A rendőröknek nem volt tudomásuk arról, hogy mozgásképtelen a panaszos felesége.

A panaszost többször felszólították az ordibálás befejezésére, mivel az utcán több állampolgár tartózkodott, illetve a környező lakóépületekben lakók nyugalma se zavarja, mivel az ordibálással elköveti a csendháborítás szabálysértését.

A rendőrök a panaszossal közölték nevüket és jelvéyszámukat, valamint a panasztételi lehetőségről is tájékoztatták.

4) A rendőrség csatolta a panaszossal szemben tett Feljelentés szabálysértési ügyben című dokumentumot, az igazolást a rendőrségi előállítás időtartamáról, a feljegyzést a panaszos szolgálatirányító általi meghallgatásáról valamint az intézkedés napján készült rendőri jelentést, azonban ezek a dokumentumok kiegészítő információkat nem tartalmaznak, ezért ismertetésüktől a Testület eltekint.

A M. Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága 2019. január 11-ei határozatával harmincezer forint pénzbírsággal sújtotta a panaszost kétrendbeli közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, IV. cikkében rögzített személyes szabadsághoz való jogát, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszbeadványban a panaszos arról számolt be, hogy személygépkocsival való haladása során, útközben utána szegődött egy személygépkocsi, amelyre menet közben kitétték a „kék fényt”.

A rendőrségi dokumentációból kiderül, hogy az intézkedés alapja az volt, hogy a járőrök 2018. december 25-én 11 órakor M. település, B. téren haladtak, amikor észlelték, hogy a panaszos által vezetett személygépkocsi sávváltás közben a záróvonalat átlépte. A rendőrök a jármű után indultak, haladásuk közben látták, hogy a vezető újabb szabálysértést követ el, irányjelző nélkül váltott sávot. Ezt követően a gépkocsit a V. M. utcában állították meg és a jármű vezetőjével szemben intézkedést kezdeményeztek.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök közlekedésrendészeti ellenőrzés során jártak el, a Testület utal az Rtv. 44. §-ára, amelynek (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a közlekedés szabályszerűségét – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben (akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal) megilleti.

A rendőrség által hivatkozott és észlelt szabályszegéssel összefüggésben továbbá a Testület utal a KRESZ vonatkozó rendelkezéseire. A KRESZ 29.§ (2) bekezdése szerint az irányváltoztatást - ide nem értve a körforgalmú útra történő bekanyarodást - a művelet előtt kellő időben megkezdett és annak befejezéséig folyamatosan adott irányjelzéssel kell jelezni. E rendelkezést kell alkalmazni a körforgalmú útról történő letérés esetében is. A jármű vezetője egyéb esetben (pl. útkereszteződésben kanyarodó főútvonalon való továbbhaladás esetén) is adhat irányjelzést, ha ezzel továbbhaladási irányáról a közlekedés más résztvevői számára többlettájékoztatást ad, az irányjelzés azonban megtevesztő nem lehet. A rendőri tájékoztatás szerint a panaszos a 18.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti cselekményt is elkövette. Eszerint záróvonal: hosszirányú folytonos vonal, amely az úttest felezővonalát jelzi, illetőleg a két forgalmi irányt, a forgalmi sávokat egymástól, vagy a nyílt villamospályát a forgalmi sávától választja el; a záróvonalat járművel sem átlépni, sem érinteni nem szabad; ha azonban közvetlenül a záróvonal mellett terelővonal is van, a záróvonal a terelővonal felől - az előzésre, illetőleg a bekanyarodásra vonatkozó szabályok megtartásával – átléphető.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

A Testület véleménye szerint, a rendőrök által hivatkozott KRESZ rendelkezések megszegésének észlelése alkalmas a rendőri intézkedés kezdeményezéséhez szükséges minimális szintű gyanú keletkeztetésére. A rendőri észlelés (szabálysértés elkövetése) bizonyosan olyan körülménynek volt tekintendő, amely alapján a rendőrséget intézkedési kötelezettség terhelte.

Mindezek alapján a Testület megítélése szerint a szabálysértés elkövetésének gyanúja olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A rendőrség továbbá megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben az Rtv. 44. §-a alapján közlekedésrendészeti intézkedést foganatosított. A Testület megállapítása szerint a jogszerű rendőri fellépéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület vizsgálta a panaszos előállítását.

A panaszos véleménye szerint a rendőrök személyi szabadságában megsértették.

A panaszos a rendőri álláspont szerint ordibált velük, melyet a panaszos később „emelt hangnemenként” elismert a szolgálatirányító parancsnoknak is, és panaszbeadványában is leírt. A rendőrök figyelmeztették a panaszost, hogy ha nem fejezi be a kiabálást, a szabálysértés továbbfolytatása miatt elő fogják állítani. A panaszos a rendőri utasításnak nem tett eleget, változatlanul ordított, ezért közölték vele, hogy előállítják.

a) Az előállítás kilátásba helyezését a panaszos által elkövetett Szabálysértési törvény 195.§-ába ütköző csendháborítás szabálysértés elkövetése alapozta meg, mivel a panaszos a rendőrök többszöri felszólítására nem fejezte be a kiabálást, nem működött együtt. Ennek következtében az Rtv. 33.§ (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján – a szabálysértés továbbfolytatása miatt – előállították.

Az Rtv. 33. § (2) f) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A panaszossal szemben a rendőrök a Szabálysértési törvény 195. §-a szerinti csendháborítás miatt (aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalma, illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja) tettek feljelentést.

Ha a rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség az Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (jelen esetben szabálysértések gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga. A Testület ugyanakkor hangsúlyozza: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos elkövette-e a Szabs. tv. 195. §-a szerinti szabálysértést vagy sem, csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésre álló adatok alapján a rendőrök gondolhatták-e azt, hogy a panaszossal szemben felmerül a szabálysértés elkövetésének gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a szabálysértési eljárás azt állapítja meg, hogy a panaszos nem követett el szabálysértést vagy annak elkövetése nem bizonyítható.

A Testület úgy foglalt állást ebben a kérdésben, hogy a forgalmas utcán az I. r. panaszos hangoskodása, kiabálása a csendháborítás szabálysértésének az intézkedéshez szükséges mértékű gyanúját minimálisan felvethette. A rendőrök egyszeri (vagy többszöri) felszólítása ellenére a szabálysértést folytatta. A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy az előállítás Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának első fordulata szerinti oka fennállt, a rendőrök a panaszos személyi szabadságát jogszerűen és indokoltan korlátozták.

Nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő joga az előállítás foganatosítása által.

b) Mivel azonban az idézett rendelkezés az előállítás végrehajtását az abban foglalt feltétel teljesülése esetére – vagyis ha az intézkedés alá vont személy a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja – nem kötelező jelleggel írja elő, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési jogkört biztosít, a Testület a rendőri intézkedést az arányosság követelményére figyelemmel is szükségesnek tartotta értékelni. Testület vizsgálta, hogy a jogalap birtokában foganatosított előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének, azaz, hogy volt-e lehetőségük az intézkedő rendőröknek arra, hogy kisebb jogkorlátozással járó intézkedést foganatosítsanak az intézkedés céljának elérése érdekében.

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése rögzíti az arányosság követelményét. Eszerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés

törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.

A Testület elfogadta a rendőri álláspontot, mely szerint a panaszos továbbfolytatta a csendháborítás szabálysértést, amelynek abbahagyására több ízben is felszólították a rendőrök, az előállítást kilátásba helyezve.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az Rtv.-ben rögzített arányossági követelmény nem sérült a panaszos előállítása által, a rendőrök a lehető legkisebb jogkorlátozással járó intézkedést alkalmazták a szabálysértés abbahagyatása érdekében. A Testület szerint az előállításra kellő jogalap birtokában és az Rtv.15. §-a szerint került sor, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

c) A Testület ezt követően az előállítás időtartamát vizsgálta.

A rendőri tájékoztatás szerint az intézkedés 11 órakor kezdődött, és 11 óra 25 perckor ért véget.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendőrség az előző fejezetben ismertetett tartalommal pontos felvilágosítást adott azzal kapcsolatban, hogy milyen cselekmények voltak szükségesek a panaszossal szemben: megállítási, tájékoztatási az intézkedés céljáról, adatok ellenőrzése, igazoltatás, csendháborítás miatti többszöri felszólítás, testi kényszer, bilincs alkalmazása, a panaszos beszállítása a rendőrkapitányságra, a szolgálatirányító általi meghallgatás.

A Testület úgy foglalt állást, hogy a foganatosított rendőri cselekmények száma és jellege indokolta az előállítás hosszát, nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az előállítás ideje alatt szükségtelen, vagy indokolatlan holtidők lettek volna. Ennek következtében a Testület a panaszos előállításának idejét arányosnak minősítette, amely nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát.

3) A Testület vizsgálta a bilincs alkalmazását.

A rendőri tájékoztatás szerint az előállítás végrehajtása és a panaszos ellenszegülésének megtörése érdekében, az Rtv. 47.§-a alapján testi kényszeret, valamint a 48.§ d) pontja alapján bilincset alkalmaztak.

Az Rtv. 48. § d) pontja szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy ellenszegülésének megtörésére.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés szerint a bilincs alkalmazása kizárólag az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben, a kényszerítő eszköz alkalmazásának az Rtv.-ben és az e rendeletben meghatározott követelményei teljesülése esetén, különösen azzal szemben lehet indokolt, a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, illetve - az őrzés idejére - akit az előállító egységen vagy a fogdán kívül őriznek, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő. A (3) bekezdés szerint bilincselést az erre a célra rendszeresített eszközzel kell végrehajtani. Ennek hiányában vagy ezek meghibásodása, megrongálódása esetén más, ilyen célra megfelelő eszköz is alkalmazható, de tilos vékony fém- vagy műanyag huzalt, a jellegénél fogva sérülést okozó eszközt alkalmazni.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

A Szolgálati Szabályzat fentebb hivatkozott 39. §-ának (3) bekezdés szerint továbbá a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pont aa) pontja alapján a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a

kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől.

Tekintettel arra, hogy a Szolgálati Szabályzat hivatkozott 41. §-ának (6) bekezdésében foglaltak nem kötelezően írják elő, hogy mely esetekben szükséges a kezeket hátrabilincselni, hanem pusztán célszerűségi támpontokat ad a bilincset alkalmazó rendőrök számára, így a rendőröknek az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerinti arányossági követelménynek megfelelően mérlegelniük kellett, hogy melyik az a bilincselés mód, amelyik az intézkedés céljának biztosítása mellett a lehető legkisebb sérülésveszéllyel jár e konkrét ügyben.

A Testület elfogadta a rendőri álláspontot, a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseinek megfelelően jártak el, mikor a testi kényszer útján felhelyezett bilincset hátra helyzetben alkalmazták a panaszoson.

A fentiekben ismertetett jogszabályi rendelkezések alapján a Testület elfogadta azt a rendőri véleményt, hogy a bilincselés oka az volt, hogy a panaszos a rendőri intézkedésnek ellenszegült, a szabálysértő cselekményt többszöri felszólítás ellenére is folytatta.

Mindezekre tekintettel a panaszos megbilincselése indokolt volt, az emberi méltósághoz való joga nem sérült a bilincselés vonatkozásában.

4) A Testület vizsgálta a testi kényszer alkalmazását.

A rendőrségi iratok szerint a panaszossal szemben testi kényszer alkalmazására azért volt szükség, mert a szabálysértést többszöri felszólítás ellenére se hagyta abba, nem volt hajlandó a rendőrökkel együttműködni, ezért az előállítás végrehajtása és az ellenszegülés megtörése érdekében bilincset kellett alkalmazni, amelynek foganatosításához testi kényszer, a kezek hátraszorítása volt szükséges. A panaszos a rendőri utasításnak nem tett eleget, változatlanul ordított, ezért közölték vele, hogy megbilincselik és előállítják, valamint utasították, hogy kezeit tegye hátra. A panaszos a rendőr utasításait nem követte, ezért testi kényszer alkalmazásával vele szemben bilincset alkalmaztak. Az előállítás végrehajtása és a panaszos ellenszegülésének megtörése érdekében, az Rtv. 47. §-a alapján került sor a testi kényszer foganatosítására.

A Testület ismét visszautal az Rtv. 15-16. §-ában foglalt arányossági követelményre, valamint a Szolg. Szab. 39. §-ára.

Az Rtv. 47. § alapján a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a pedig a következőképpen rendelkezik a testi kényszerről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfeszítéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során

elsősorban kar-és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

A dokumentáció által megállapítható, hogy nem állt a rendőrök rendelkezésére más, kisebb jogkorlátozással járó eszköz, amellyel elérhették volna az intézkedés célját, a szabálysértés abbahagyatását. Mindezekre tekintettel indokolt volt az intézkedő rendőrök általi testi kényszer alkalmazása, amelynek célja az volt, hogy az ellenszegülő panaszosra fel tudják tenni a bilincset, a jogsértő magatartását befejezze, és elő tudják állítani a rendőrkapitányságra.

Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült a testi kényszer alkalmazásának vonatkozásában.

5) A panaszos állítása szerint a mozgásképtelen (műtéten átesett) feleségét a rendőrök ott hagyták az úton, lehúzott ablakkal, karácsonykor, csak annyit „röföntet” neki egyikük, hogy kapcsolja be az elakadásjelzőt. A feleségének a lába fekvőgipszben volt, orvosa tanácsa szerint mielőbb ágyba kellett volna kerülnie a vérrögződés veszélye miatt.

A rendőri dokumentáció szerint a panaszos nem tett arról semmilyen kijelentést, hogy a felesége milyen egészségügyi állapotban van, és arról sem, hogy a rendőri intézkedés miatt valamilyen egészségkárosodás érhetné a hölgyet, csak azt mondta, hogy el van törve a lába. A rendőr megjegyezte, hogy tisztában van vele, hogy nem orvos, azonban tapasztalata szerint lábtörés esetén a további szövődmények kialakulását úgy lehet megelőzni, hogy az eltört lábat nem lógatjuk, hanem felpolcolva, egyenesen tartjuk. Ennek ellenére a hölgy nem a hátsó ülésen ült, a begipszelt lábát az ülésen felpolcolva tartva, hanem a jobb első ülésen, a lábát lógatva. A panaszos nem tájékoztatta őket, hogy a felesége milyen beavatkozáson esett át, illetve arról sem, hogy sürgősen ágyba kell kerülnie, valamint az esetleges szövődmények kialakulásáról sem. Így a rendőrök abban a tudatban voltak, hogy a hölgynek már járógipsze van és további szövődmények nem alakulhatnak ki, ha a lábát már lógathatja. A rendőröknek nem volt tudomásuk arról, hogy mozgásképtelen a panaszos felesége.

A panaszos feleségét – miután a panaszost beültették a szolgálati gépjárműbe, és a másik rendőr már őrizte – tájékoztatta a rendőr, hogy a férjét elő fogják állítani. Amikor a rendőr odaért a hölgyhöz, akkor már a járműben ülve, éppen kihangosítva telefonált valakivel, akivel éppen vonalban volt. A panaszos feleségét tájékoztatta, hogy a panaszost csendháborítás szabálysértésének továbbfolytatása miatt elő fogják állítani a rendőrkapitányságra, amit ő megértett. A hölgy kérdésre elmondta, hogy ő nem tudja hazaszállítani a járművet, azonban gondoskodik annak elszállításáról, telefonon hívja egyik ismerősét, aki rövidesen érkezni fog. Közölte vele a rendőr, hogy ugyan a gépjármű forgalmi akadályt nem képez, de az elakadásjelzőt célszerű bekapcsolni.

A panaszosi és a rendőri álláspont között olyan mértékű ellentmondás feszül, amelyet a Testületnek nem állt módjában feloldani, a bizonyítékok csekély voltára tekintettel. A panaszos nem hivatkozott arra, hogy kifejezetten közölte volna a rendőrökkel, hogy a felesége pontosan milyen állapotban van, csupán azt, hogy „fázik a lába, fáj is, és rájött a hasmenés”. A rendőri észlelés, mely szerint a panaszos felesége a jobb első ülésen foglalt helyet, ahol lába lógó helyzetben helyezkedhetett el, nem pedig a hátsó ülésen felpolcolva, alátámasztja a rendőri álláspontot, mely szerint nem voltak tisztában a panaszos feleségének állapotával. Ez sem biztosít azonban kellő bizonyosságot ahhoz, hogy a Testület megnyugtatóan állást foglalhasson ebben a kérdésben.

A panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható abban a kérdésben, hogy a feleségének a rendőrök nem nyújtottak segítséget az intézkedés helyszínéről való hazajutáshoz.

6) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott rendőri bánásmódot és hangnemet.

A panaszos állítása szerint olyanokat mondtak neki, hogy „Mi van?“, „Hogy beszél maga a rendőrrel?“.

A rendőri álláspont szerint éppen a panaszos volt az, aki arrogáns hangnemben, ordibálva kommunikált velük. Az emelt hangon való beszédet a panaszos később a szolgálatirányítónak is elismerte, valamint a panaszbeadványában is leírta.

A Testület a panasz hangnemre vonatkozó része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie“. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.“ A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.“

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.“.

A Testület a két fél tényelődadásának alapos mérlegelését követően arra az álláspontra helyezkedett, hogy az egymásnak ellentmondó rendőri és panaszosi állítások miatt nem

tudott megnyugtatóan állást foglalni atekintetben, hogy a rendőrök által alkalmazott hangnem és bánásmód megfelelő volt-e, ezért csakis arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület megállapította, hogy a szabálysértés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A rendőrség továbbá megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben az Rtv. 44. §-a alapján közlekedésrendészeti intézkedést fogatosított. A Testület megállapítása szerint a jogszerű rendőri fellépéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő joga az előállítás fogatosítása által. Az Rtv.-ben rögzített arányossági követelmény nem sérült a panaszos előállítása által, a rendőrök a lehető legkisebb jogkorlátozással járó intézkedést alkalmazták a szabálysértés abbahagyatása érdekében. A Testület a panaszos előállításának idejét arányosnak minősítette, amely nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát. A panaszos megbilincselése indokolt volt, az emberi méltósághoz való joga nem sérült a bilincselés vonatkozásában. A Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült a testi kényszer alkalmazásának vonatkozásában. A panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható abban a kérdésben, hogy a feleségének a rendőrök nem nyújtottak segítséget az intézkedés helyszínéről való hazajutáshoz. Az egymásnak ellentmondó rendőri és panaszosi állítások miatt nem tudott megnyugtatóan állást foglalni atekintetben, hogy a rendőrök által alkalmazott hangnem és bánásmód megfelelő volt-e, ezért csakis arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. április 4.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag